

Ηλίας Ιωακειμόγλου*

Όσα έχει πει και όσα έχει γράψει ο Αμερικανός πρόεδρος κατά τις τελευταίες ημέρες για το μέλλον της Γάζας και τα δύο εκατομμύρια Παλαιστίνιων που ζουν εκεί, ως εάν αυτή να ήταν μια τοποθεσία για εκμετάλλευση από τους κτηματομεσίτες, δείχνουν ότι ο Τραμπ αντιλαμβάνεται την πολιτική ως υποπερίπτωση της τέχνης της διοίκησης επιχειρήσεων

«**Π**ρώτα απ' όλα δεν χρειάζεστε απαραίτητα την καλύτερη τοποθεσία. Αυτό που χρειάζεστε είναι η καλύτερη δυνατή διαπραγμάτευση. Ακριβώς όπως μπορείτε να δημιουργήσετε μόχλευση, έτσι μπορείτε και να βελτιώσετε μια τοποθεσία, μέσω της προώθησης του προϊόντος και της ψυχολογίας [...] Η τοποθεσία σχετίζεται επίσης με τη μόδα. Μπορείτε να πάρετε μια μέτρια τοποθεσία και να τη μετατρέψετε σε ό,τι καλύτερο, απλά προσελκύοντας τους κατάλληλους ανθρώπους». Αυτά, μεταξύ άλλων, ανέφερε στο βιβλίο του «The Art of the Deal» ο Ντόναλντ Τραμπ το 1987, όταν ως κτηματομεσίτης «κατασκεύαζε» τοποθεσίες στις οποίες μπορούσαν να επενδύονται κεφάλαια που αποδίδουν υψηλά κέρδη.

Όσα έχει πει και όσα έχει γράψει ο Αμερικανός πρόεδρος κατά τις τελευταίες ημέρες για το μέλλον της Γάζας και τα δύο εκατομμύρια Παλαιστίνιων που ζουν εκεί, ως εάν αυτή να ήταν μια τοποθεσία για εκμετάλλευση από τους κτηματομεσίτες, δείχνουν ότι ο Τραμπ αντιλαμβάνεται την πολιτική ως υποπερίπτωση της τέχνης της διοίκησης επιχειρήσεων. Προφανώς προτίθεται να διοικήσει τον ισχυρότερο καπιταλισμό του κόσμου με τις μεθόδους που του επέτρεψαν να πλουτίσει, ας πούμε όπως ένας κηπουρός, που θα είχε γίνει πρόεδρος και θα διοικούσε τη χώρα με κριτήρια και μεθόδους που αφορούν τη ζωή των λουλουδιών (όπως ο Πίτερ Σέλερς, το 1979, ως πρόεδρος-κηπουρός στην κινηματογραφική ταινία «Being There», η οποία αποδεικνύεται τώρα μάλλον προφητική).

Αυτά, όμως, που αναφέρει ο πρόεδρος-κτηματομεσίτης σχετικά με τη «βελτίωση μιας τοποθεσίας» δεν αφορούν μόνο τη Γάζα, αφορούν και εμάς, όσους ζούμε στις σύγχρονες πόλεις του αναπτυσσόμενου καπιταλισμού.

Αναπτύσσονται εδώ διαδικασίες μετασχηματισμού της κατοικίας και της γειτονιάς υπό την κυριαρχία ενός κοινωνικού συνασπισμού συμφερόντων της ιδιοκτησίας, στον οποίο συμμετέχουν ιδιοκτήτες ακινήτων, κατασκευαστές, κτηματομεσίτες, επενδυτές και άλλοι κερδοσκόποι υπό την ηγεμονία του χρηματιστικού κεφαλαίου και με την προστασία του νεοφιλελεύθερου κράτους. Η πιο διαυγής, η πιο τυπική μορφή αυτών των μετασχηματισμών έχει γίνει γνωστή ως gentrification, «εξευγενισμός» της μιας

ή της άλλης περιοχής της πόλης, της μιας ή της άλλης γειτονιάς.

Πρόκειται για μετασχηματισμούς που είχε αναλύσει ο Ντέιβιντ Χάρβεϊ, γεωγράφος, πανεπιστημιακός και μαρξιστής, ήδη από το 1973-1975. Ο Χάρβεϊ έδειξε ότι με πρωτοβουλίες του κοινωνικού συνασπισμού συμφερόντων της ιδιοκτησίας και του νεοφιλελεύθερου κράτους, οι αγορές κατοικίας στις σύγχρονες πόλεις του αναπτυγμένου καπιταλισμού υφίστανται κατάτμηση σε «οικιστικές νησίδες» που απευθύνονται σε διακριτές κοινωνικές τάξεις ή μερίδες τάξεων ανάλογα με τις καταναλωτικές προτιμήσεις, την κουλτούρα, τις ιδεολογικές ταυτότητες, τη διάθεση για κοινωνική διάκριση και τις έξεις κάθε κοινωνικής τάξης ή κάποιων μερίδων της. Με μια τέτοια κατάτμηση της αγοράς κατοικίας σε κοινωνικά διαφοροποιημένες οικιστικές νησίδες, περιφραγμένες από αόρατους μεν υπαρκτούς δε κοινωνικούς, εισοδηματικούς και ιδεολογικούς φράχτες, η προσφορά περιορίζεται στα στενά όρια μιας περιοχής ή μιας γειτονιάς.

Δημιουργείται έτσι τεχνητή σπανιότητα κατοικίας που οδηγεί στον σχηματισμό μονοπωλιακών προσόδων, σε άνοδο των τιμών των ακινήτων και των ενοικίων, και μέσω αυτών σε εκτοπισμό μεγάλου μέρους όσων ήδη κατοικούσαν στην περιοχή. Πώς συγκεκριμένα κατασκευάζεται μια τέτοια οικιστική νησίδα, γίνεται καθημερινά φανερό στη γειτονιά των Εξαρχείων.

Ο πρόεδρος-κτηματομεσίτης αντιλαμβάνεται, λοιπόν, τη Γάζα με όρους «εξευγενισμού» που υπακούει στους ίδιους όρους και τις ίδιες διαδικασίες με αυτές που ισχύουν για τις πόλεις μας – με τη διαφορά βεβαίως ότι στην περίπτωση της Γάζας πρόκειται επιπλέον για εθνοκάθαρση και εκτοπισμό, επομένως πραγματοποιείται με όρους αφάνταστα πιο τραγικούς σε σχέση με το gentrification στις πόλεις.

Η **διοίκηση επιχειρήσεων** και η **διοίκηση του αστικού κράτους** διαφέρουν για πολλούς λόγους, εκ των οποίων όμως ο κυριότερος είναι ο εξής: η διοίκηση επιχειρήσεων είναι μια τέχνη που επιδιώκει τη μέγιστη αξιοποίηση του κεφαλαίου, ενώ το αστικό κράτος επιδιώκει μεν τη μεγιστοποίηση της κερδοφορίας των επιχειρήσεων, πλην όμως έχει και το καθήκον να διατηρεί, έστω οριακά, τους όρους που επιτρέπουν στον κόσμο της μισθωτής εργασίας να συντηρείται καθημερινά και να αναπαράγεται από γενιά σε γενιά, ακριβώς όπως ένας δουλοκτήτης οφείλει να εξασφαλίζει στους δούλους του όσα χρειάζονται για να επιστρέφουν κάθε πρωί, κάθε μήνα και κάθε έτος στη δουλεία τους – εάν φυσικά θέλει να παραμείνει δουλοκτήτης.

Αυτό που δεν μπορούν να κατανοήσουν ο Τραμπ και οι συνεργάτες του είναι ότι η αστική τάξη οφείλει «να διασφαλίζει στους σκλάβους της όσα είναι αναγκαία για την ύπαρξή τους, ακόμη και μέσα στη δουλεία τους», όπως εξηγούσε στο **Κομμουνιστικό Μανιφέστο** ο **Μαρξ**, διότι αλλιώς θέτει σε κίνδυνο θεμελιώδεις ισορροπίες του συστήματος. Αυτά αφορούν την πολιτική ηγεμονία της άρχουσας τάξης στο εσωτερικό της χώρας, αφορούν όμως και την ηγεμονία των ΗΠΑ στο διεθνές πεδίο.

Ο ηγεμόνας, λοιπόν, είναι πολιτικά ανόητος. Εάν αυτό είναι καλό ή κακό για τις υποτελείς κοινωνικές τάξεις και τις πολιτικές οργανώσεις τους, εξαρτάται από τις δικές τους ικανότητες.

* Οικονομικός αναλυτής

Πηγή: efsyn.gr